

Od redakcji

W listopadowym wydaniu „Wiadomości Statystycznych. The Polish Statistician” zamieszczamy dwa artykuły dotyczące praktycznych zastosowań wybranych narzędzi statystycznych oraz dwie prace z zakresu studiów interdyscyplinarnych i wyzwań badawczych.

Wydanie otwiera artykuł Beaty Bieszk-Stolorz i Krzysztofa Dmytrowa *Prawdopodobieństwo wyjścia z bezrobocia rejestrowanego na przykładzie Szczecina*. Autorzy posługują się metodą analizy trwania; w tym celu budują drzewa przeżycia na podstawie estymatorów Kaplana-Meiera, przyjmując za kryterium podziału wyniki testu log-rank. Przedmiotem badania są dwie najczęstsze przyczyny wyrejestrowywania osoby bezrobotnej z urzędu pracy: podjęcie pracy oraz wykreślenie z przyczyn leżących po stronie osoby bezrobotnej. Autorzy wykazują, że w pierwszym przypadku prawdopodobieństwo wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w badanym okresie zależało od wieku i wykształcenia, natomiast w drugim przypadku było warunkowane również przez płeć.

Dorota Szaban w artykule *Poziom życia w powiatach województwa lubuskiego* dokonuje pomiaru poziomu życia przy użyciu wybranych wskaźników. Autorka grupuje powiaty, stosując syntetyczną miarę taksonomiczną Hellwiga, i wykazuje, że główne czynniki cechujące te grupy mają na ogół charakter ekonomiczny. Nie dotyczy to jednak miast na prawach powiatu, w przypadku których większego znaczenia w tym kontekście nabierają czynniki infrastrukturalne, środowiskowe i społeczne.

Wyzwania badawcze związane z testowaniem hipotez statystycznych i przedstawianiem jego wyników są przedmiotem artykułu Mirosława Szredera *Istotność statystyczna w czasach big data*. Autor wskazuje szanse i zagrożenia, jakie big data stwarza dla weryfikacji hipotez i wnioskowania statystycznego, zarówno w ujęciu klasycznym, jak i w podejściu bayesowskim. Przestrzega też przed zbytnimi uproszczeniami we wnioskowaniu statystycznym i w prezentowaniu jego wyników, spowodowanymi m.in. jakością danych wejściowych oraz niepełną oceną adekwatności stosowanych modeli statystycznych.

Artykuł Lesława Markowskiego *Wycena aktywów kapitałowych w klasycznym i dolnostronnym podejściu do ryzyka* porusza zagadnienie z pogranicza statystyki i finansów. W pracy poddano weryfikacji model wyceny aktywów kapitałowych (Capital Asset Pricing Model, CAPM) na polskim rynku kapitałowym. Z powodu uzyskiwanych w różnego rodzaju studiach – jak dotąd – niejednoznacznych wyników zależności bezwarunkowych CAPM w tej pracy przyjęto podejście badawcze polegające na zastosowaniu regresji warunkowych względem kondycji rynku. Autor wykazuje, że istotność wyceny ryzyka (premia za ryzyko) w głównej mierze zależy od znaku nadwyżki rynkowej i wskazuje na przewagę relacji warunkowych nad bezwarunkowymi.

W dziale Informacje. Recenzje. Dyskusje publikujemy opracowanie Jana Kordosa *Innowacyjność w historii polskiej statystyki*. Autor podejmuje problematykę innowacji w polskich badaniach statystycznych w perspektywie historycznej, dzieląc się własnymi doświadczeniami i obserwacjami. Jak zawsze omawiamy też nowości wydawnicze GUS z ostatniego miesiąca.

Zapraszamy do lektury.

From the editorial team

The November issue of *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician* features two papers about practical applications of selected statistical tools and two articles from the section of interdisciplinary studies and research challenges.

The paper by Beata Bieszk-Stolorz and Krzysztof Dmytrów entitled *The probability of exit from registered unemployment, based on the example of Szczecin*, opens the issue. The authors employ the survival analysis method in their study, for the purpose of which they build survival trees on the basis of the Kaplan-Meier estimators and adopt the statistic of the log-rank test as the splitting criterion. The study focuses on the two most frequent reasons for deregistration: starting a job and getting removed from the unemployment register due to the unemployed person's failure to meet the conditions. The authors demonstrate that in the former case, the probability of deregistration depends on the age and education of the unemployed person, while in the latter – also on sex, in addition to the two former determinants.

Dorota Szaban in her article entitled *The standard of living in the powiats of Lubuskie voivodship* measures the standard of living using selected indicators. The author groups the powiats on the basis of Hellwig's synthetic taxonomic measure, and demonstrates that most often, it is economic factors what distinguishes the groups of powiats to the largest extent. This rule, however, does not apply to cities and towns with the powiat status, where in this context, infrastructural, environmental and social factors play a more important role.

Research challenges connected to verifying statistical hypotheses and presenting the results of such verification are examined in *Statistical significance in the era of big data* by Mirosław Szreder. The author presents the opportunities provided and challenges posed by the use of big data to the processes of hypothesis verification and statistical inference, both in the traditional and Bayesian approaches. The article also warns against adopting excessive simplifications while performing statistical inference and presenting the results, which is often caused by poor quality of the data on which the research has been based, or the incomplete assessment of an adequacy of the applied statistical models.

Capital asset pricing in the classical and downside approaches to risk by Lesław Markowski deals with an issue pertaining to both statistics and finance. The paper focuses on the verification of the functioning of the Capital Asset Pricing Model (CAPM) on the Polish capital market, in the classical as well as downside approaches to risk. Due to the fact that previous studies have so far yielded ambiguous results of the unconditional CAPM relations, the author adopted a research method which involves the application of conditional regressions determined by the market situation. The paper demonstrates that the significance of risk assessment (risk premium) depends, to the largest extent, on the sign of the market excess return, and provides evidence for the supremacy of conditional relations over the unconditional ones.

Jan Kordos explores the history of implementing innovation to statistical studies in Poland in his paper entitled *Innovativeness in the history of the Polish statistics* in the Information. Reviews. Discussions section by sharing his own experiences and observations in this field. Customarily, the November issue presents Statistics Poland's new publications from the last month.

We wish you a pleasant reading.

